

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
<u>Gwasanaethau Oedolion</u>						
Rheolaeth	598	536	(62)		(62)	(114)
Anabledd Dysgu	31,213	31,402	189		189	(92)
Iechyd Meddwl	6,076	6,636	560		560	(218)
Pobl Hŷn						
Preswyl a Nyrsio - Cartrefi	24,516	25,428	912		912	(750)
Gofal Cartref	11,700	13,258	1,558		1,558	2,125
Anabledd Corff	3,653	2,581	(1,072)		(1,072)	(1,214)
Taliadau Uniongyrchol	2,194	2,011	(183)		(183)	(433)
Eraill	3,057	3,147	90		90	408
	45,120	46,425	1,305	0	1,305	136
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Oedolion</u>	83,007	84,999	1,992	0	1,992	(288)
<u>Gwasanaethau Darparu (dangos cyllideb net)</u>						
Gofal Preswyl	26	1,073	1,047		1,047	504
Gofal Cartref	1,147	1,251	104		104	614
Eraill	1	(9)	(10)		(10)	27
<u>Cyfanswm Gwasanaethau Darparu</u>	1,174	2,315	1,141	0	1,141	1,145
Addasiad Cau Cyfrifon 2024/25					0	(757)
<u>Cyfanswm Oedolion, Iechyd a Llesiant</u>	84,181	87,314	3,133	0	3,133	100

Oedolion, Iechyd a Llesiant

Dyrannwyd gwerth dros £3.1 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r Adran ar gyfer cyllideb 2025/26 ymlaen. Awgryma'r rhagolygon diweddaraf pe na byddai newid mewn gweithredu yn ystod y flwyddyn hon y byddai diffyg cyllidebol o £3.1m erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Rheolaeth yr Adran - tanwariant ar y gyllideb gyfreithiol a throsiant staff.

Anabledd Dysgu - er y bu i'r gwasanaeth dderbyn dyraniad cyllideb ychwanegol o £400k yn 2025/26, nid yw'r cynlluniau arbedion newydd gwerth £735k yn cael eu gwireddu ac felly yn arwain at orwariant. Mae pwysau ar lety cefnogol ac ar y gwasanaeth preswyl yng nghartrefi'r Cyngor. Mae'r gwaith o adolygu pecynnau gofal yn parhau ac yn dwyn ffrwyth.

Iechyd Meddwl - er bod £177k o arian ychwanegol wedi ei ddyrannu i'r maes yn 2025/26, rhagwelir diffyg cyllidebol o £693k ar yr elfen breswyl a nyrsio yn dilyn cynnydd annisgwyl ac anarferol yn y nifer gyda saith o achosion newydd yn ystod blwyddyn ariannol yma (12 ers Tachwedd 2024). Mae cynlluniau cefnogol a llety cefnogol yn tanwario ac felly yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

Pobl Hŷn - dyrannwyd £1.5 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r maes ar gyfer 2025/26, gyda £1.2 miliwn ohono i Ofal Cartref. Er hyn rhagwelir diffyg cyllidebol o £1.3 miliwn erbyn diwedd y flwyddyn. Ym mhreswyl a nyrsio, cynyddodd y galw am wasanaethau gofal preswyl gyda 29 preswylydd ychwanegol mewn cartrefi preifat, yn rhannol oherwydd heriau staffio yn y cartrefi preswyl mewnol a arweinia at leihad yn y gwelyau sydd ar gael, gan gynyddu'r costau'n sylweddol. Yng Ngofal cartref, y costau £1.6 miliwn uwchlaw'r gyllideb o ganlyniad i gostau ychwanegol yr ymdrechion i ddarparu gofal mewn ardaloedd lle nad oes gwasanaeth hawdd i'w gael. Yn y maes anabledd corff, llai o alw am ofal cartref yn parhau. Yn 'Eraill', cynlluniau arbedion sydd eto i'w gwireddu.

Gwasanaethau Darparu - gorwariant staff yng ngofal preswyl yn cynnwys £755k o orwariant ar ddefnydd o staff asiantaeth. Cyllideb ychwanegol o £1 miliwn wedi ei fuddsoddi yn barhaol yng ngofal cartref yn 2025/26 ac felly lleihad yn y gorwariant a adroddir eleni, serch hynny costau staff uwchlaw'r gyllideb, gyda lefelau salwch a chyfraddau oriau di-gyswllt uchel.

Arbedion - o ran sefyllfa gwireddu arbedion yr adran, er bod cynnydd wedi bod mewn gwireddu arbedion mae gwerth £1.5 miliwn o arbedion eto ar ôl i'w gwireddu.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Plant a Theuluoedd	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	708	825	117		117	(3)
Gweithredol	3,075	3,450	375		375	433
Lleoliadau						
Lleoliadau All-Sirol	6,930	7,339	409		409	2,107
Cartrefi Grwpiau Bychan	196	208	12		12	28
Maethu Drwy Asiant	1,755	1,523	(232)		(232)	(427)
Maethu Mewnol	3,120	3,138	18		18	(201)
Gwasanaethau Cefnogol ac Eraill	2,211	2,429	218		218	427
	14,212	14,637	425	0	425	1,934
Ôl-16	1,779	2,008	229		229	273
Gwasanaeth Derwen	3,662	4,177	515		515	1,235
Cyfiawnder Ieuenctid	274	269	(5)		(5)	(41)
Blynnyddoedd Cynnar	156	(15)	(171)		(171)	(119)
Uned Datblygu'r Gweithlu	311	311	0		0	0
Eraill	2,371	2,447	76		76	93
Addasiad Cau Cyfrifon 2024/25			0		0	(3,705)
Cyfanswm Plant a Theuluoedd	26,548	28,109	1,561	0	1,561	100

Plant a Theuluoedd

Dyrannwyd gwerth £2.175 miliwn o arian parhaol ychwanegol i'r Adran ar gyfer cyllideb 2025/26. Er hyn, rhagwelir y bydd diffyg cyllideb yr adran yn £1.5 miliwn erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Rheolaeth - costau staffio ychwanegol un tro.

Gweithredol - er bod adnodd ychwanegol parhaol gwerth £365k wedi ei ddyrannu i'r maes ar gyfer 2025/26 ymlaen, mae'r tueddiad gorwariant yn parhau o ganlyniad i bwysau sylweddol ar gefnogaeth cynlluniau cefnogol ynghyd â staffio uwchlaw'r gyllideb gweithwyr maes.

Lleoliadau - er bod cynnydd yn y nifer cyfartalog lleoliadau all-sirol unwaith eto eleni i 37 (34.3 yn 2024/25, 32.5 yn 2023/24, 25.7 yn 2022/23), gan fod tri achos eithriadol mewn lleoliadau heb eu cofrestru eisoes wedi dod i ben eleni a thri pellach yn dod i ben cyn diwedd Hydref, golyga fod y costau wedi lleihau yn sylweddol gan eu bod yn costio £675k yr un ar gyfartaledd. Gwelwyd cost cyfartalog y lleoliadau eraill yn lleihau i £205k o'i gymharu â 2024/25.

Mae niferoedd cyfartalog Maethu drwy Asiant a Maethu Mewnol yn gyson â niferoedd 2024/25. Gwelwyd fod yr incwm gan y Swyddfa Gartref wedi lleihau ar gyfer y ceiswyr lloches heb rieni neu warcheidwaid sydd yn derbyn gwasanaeth. Yng nghefnogol ac eraill pwysau cynyddol ar y gyllideb gweithwyr cefnogol ac ar y gwasanaeth mabwysiadu gogledd Cymru.

Cartrefi Grwpiau Bychan - mae'r cartrefi wrthi'n cael eu sefydlu yng Ngwynedd gydag un cartref bellach yn weithredol, yr ail yn yr Hydref a'r trydydd yn Chwefror. Mae'r ddarpariaeth fewnol yma yn golygu y bydd modd lleoli plant yn fewnol yn hytrach nac efo darparwyr allanol all-sirol. Bu i'r Cyngor dderbyn grantiau i sefydlu'r cartrefi ynghyd â chyfraniad tuag at gostau rhedeg y cartrefi eleni.

Ôl-16 - pwysau ychwanegol ar y gwasanaeth gan gynnwys ar yr elfen ceiswyr lloches dros 18 oed, gan nad yw'r cyfraniad gan y Swyddfa Gartref yn ddigonol i gyfarch y costau. Staffio uwchlaw'r gyllideb gweithwyr cymdeithasol hefyd yn cyfrannu at y gorwariant.

Derwen - i ymateb i'r tueddiad gorwariant bu i Derwen dderbyn dyraniad adnoddau parhaol ychwanegol o £1 miliwn ar gyfer cyllideb 2025/26. Serch hyn, mae'r rhagolygon gorwariant yn £515k, gyda phwysau ar weithwyr cynlluniau cefnogol a chefnogaeth arbenigol.

Blynnyddoedd Cynnar - trosiant staff a grantiau cynyddol ar gael i gyllido gwariant craidd wedi arwain at danwariant.

Eraill - nifer o ffactorau gan gynnwys gorwariant ar ffioedd gwasanaethau arbenigol ac ar y gwasanaeth tu allan i oriau.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST						
Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cefnogaeth a Chomisiynu	1,328	1,328	0		0	(77)
Incwm a Chyllid	1,556	1,492	(64)		(64)	83
Gwasanaethau Ataliol	279	250	(29)		(29)	(21)
Addasiad Cau Cyfrifon 2024/25 - peidio caniatáu cario tanwariant			0		0	15
Cyfanswm Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal	3,163	3,070	(93)	0	(93)	0

Gwasanaeth Busnes a Chomisiynu Gofal

Cefnogaeth a Chomisiynu - staffio uwchlaw'r gyllideb ar Gynllun Gofalwyr yn cael ei wrthbwysu gan gwtogi ar wariant ar y gyllideb gwasanaeth proffesiynol a derbyniad grant yn yr Uned Ddatblygu.

Incwm a Chyllid - derbyniad grant tuag at amser staff ynghlwm â gwaith i weithredu meddalwedd achosion gofal ar hyd gogledd Cymru yw'r prif reswm am y tanwariant a ragwelir.

Gwasanaeth Ataliol - derbyniad grant ychwanegol ar gyfer y gwasanaethau ataliol yn golygu bod tanwariant yn cael ei ragweld erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST						
Adran Addysg	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Arweinyddiaeth a Rheolaeth	2,516	2,564	48		48	33
Ysgolion Datganoledig	105,017	105,017	0		0	0
Gwasanaethau Ansawdd Ysgolion	(2,205)	(2,226)	(21)		(21)	(43)
Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol						
Cludiant	8,380	8,380	0		0	0
Gwasanaeth Atodol	1,087	1,000	(87)		(87)	(182)
Eraill	4,208	4,268	60		60	(18)
	13,675	13,648	(27)	0	(27)	(200)
Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad	5,477	5,449	(28)		(28)	24
Gwasanaeth Ieuenctid	1,012	1,020	8		8	(5)
Addasiad Cau Cyfrifon 2024/25 - peidio caniatáu cario tanwariant			0		0	191
Cyfanswm Addysg	125,492	125,472	(20)	0	(20)	0

Addysg

Arweinyddiaeth a Rheolaeth - gwariant un tro ar system rheoli gwybodaeth newydd ar gyfer yr ysgolion.

Gwasanaeth Ansawdd Ysgolion - cyfnod trosianol i'r gwasanaeth newydd gyda swyddi gwag ond fod pwysau ar y gyllideb cyfundrefn drochi.

Cludiant - yn dilyn gorwariant sylweddol yn y maes dros y blynyddoedd diwethaf, dyranwyd cyllideb o £896k ar sail barhaol a £939k pellach am flwyddyn yn unig i gyfarch y pwysau ar y maes bysus a thacsis ysgolion. Yn seiliedig ar y rhagolygon diweddaraf mae modd cwtogi'r cyfraniad un tro i £639k, felly adroddir ar sefyllfa ariannol gytbwys.

Mae'r maes cludiant yn parhau i fod yn destun adolygiad strategol i geisio rheoli'r cynnydd yn y gwariant, fel bod modd ceisio lleihau'r gorwariant a manteisio ar gyfleoedd effeithlonrwydd.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Gwasanaeth Atodol - rhagolygon o incwm uwch a chostau is ar gyfer arlwyraeth yn dilyn derbyniad grant ar gyfer cinio ysgol am ddim ysgolion cynradd. Gorwariant ar gostau staff oherwydd salwch yn faterion yn glanhau a gofalu ysgolion. Yr elfen gofal o'r clybiau brecwast hefyd yn parhau i orwario £89k o ganlyniad i gostau staff uwch a diffyg incwm.

Isadeiledd a Gwasanaethau Cefnogol - Eraill - costau un tro sydd yn cael ei leihau gan danwariant ar gyllidebau eraill.

Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad - darlun cymysg sydd yn gyfuniad o drosiant staff a derbyniad grant ond pwysau ar benawdau amrywiol eraill. Mae'r amgylchiadau yn ymwneud ag un ganolfan benodol bellach wedi dod i ben ac yn gyfrifol am orwariant o £66k.

Gwasanaeth Ieuenctid - gwariant uwch mewn nifer o feysydd gan gynnwys Cymorth Ieuenctid a Chlybiau Ieuenctid.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Economi a Chymuned	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	407	403	(4)		(4)	(269)
Rhaglenni Adfywio a Chefnogi Cymunedau	644	644	0		0	113
Morwrol a Pharciau Gwledig	(138)	(112)	26		26	195
Cytundebau Byw'n Iach a Hamdden Eraill	2,194	2,527	333	(219)	114	151
Rhaglenni Datblygu Economaidd	(67)	(67)	0		0	(200)
Marchnata a Digwyddiadau	269	269	0		0	(27)
Llyfrgelloedd Gwynedd	1,854	1,829	(25)		(25)	(105)
Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd	1,095	1,110	15		15	147
Defnydd o Gronfa Tanwariant yr Adran	49	0	(49)		(49)	(5)
Cyfanswm Economi a Chymuned	6,307	6,603	296	(219)	77	0

Economi a Chymuned

Rheolaeth - derbyniad grant yn arwain at danwariant ar y gyllideb graidd.

Morwrol a Pharciau Gwledig - darlun cymysg sydd yn cynnwys gwariant uwchlaw'r gyllideb o £66k yn Noc Fictoria, Caernarfon tra bod Parciau Gwledig yn tanwario (£45k) o ganlyniad i danwariant staff a rhagori incwm ym Mharc Padarn, tra bod llai o wariant ar nifer o benawdau ym Mharc Glynllifon.

Cytundebau Byw'n Iach a Hamdden Eraill - trosglwyddwyd y ddarpariaeth hamdden i Gwmni Byw'n Iach yn Ebrill 2019, ond fod cyfrifoldeb am gostau rhedeg yr eiddo yn aros efo'r Cyngor. Dros y blynyddoedd diwethaf mae'r cwmni wedi derbyn cefnogaeth ariannol flynyddol gan y Cyngor oedd yn £550k yn 2022/23, £308k yn 2023/24 ac yn £281k yn 2024/25, oedd uwchlaw'r taliad cytundebol y contract ddarparu, i'w galluogi i gynnal eu gwasanaethau. Rhagwelir fod y galw am gefnogaeth ariannol yn parhau eleni a'r swm gofynnol yn £219k erbyn diwedd y flwyddyn.

Ymhellach, gorwariant o £150k ar gyllideb rhedeg yr adeiladau hamdden gan yr Adran Economi a Chymuned.

Llyfrgelloedd Gwynedd - cyfnod trosiannol yn dilyn y gwaith o ailstrwythuro'r gwasanaeth sydd yn golygu bod rhai swyddi wedi bod yn wag am ran o'r flwyddyn. Derbyniad incwm rhent yn uwch ynghyd â llai o wariant ar nifer o benawdau'r gyllideb.

Amgueddfeydd, Celfyddydau ac Archifau Gwynedd - gorwariant yn bennaf gan fod costau staff uwchlaw'r gyllideb a diffyg incwm yn faterion yn Storiol £27k ac Amgueddfa Lloyd George £24k. Bu gwelliant yn y rhagolygon incwm ar gyfer Neuadd Dwyfor.

Er mwyn lleihau'r gorwariant a adroddir, mae'r adran yn defnyddio £49k o gronfa tanwariant adrannol.

Argymhellir i'r Cabinet gymeradwyo cymorth ariannol ychwanegol i Gwmni Byw'n Iach os yw'r gorwariant yn parhau ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, gyda'r rhagolygon presennol yn amcanu cymorth gwerth £219k.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST						
Adran Priffyrdd, Peirianeg ac YGC (yn cynnwys Cefnffyrdd)	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwasanaethau:						
Priffyrdd (cynnwys Cefnffyrdd)	12,249	12,437	188		188	241
Peirianeg	486	455	(31)		(31)	(25)
Bwrdeistrefol	6,098	6,543	445		445	674
Ymgynghoriaeth Gwynedd	204	124	(80)		(80)	(234)
Addasiad Cau Cyfrifon 2024/25			0		0	(556)
Cyfanswm Priffyrdd, Peirianeg ac YGC	19,037	19,559	522	0	522	100

Priffyrdd, Peirianeg ac YGC (gan gynnwys Cefnffyrdd)

Gwasanaethau Priffyrdd - er y gwelwyd cynnydd mewn gwireddu arbedion yn y maes, rhai arbedion newydd yn parhau angen eu cyflawni. Ymhellach i hyn, lleihad yn yr incwm gan asiantaethau allanol.

Gwasanaethau Peirianeg - tanwariant ar amrywiol benawdau ynghyd â derbyniad incwm uwch.

Gwasanaethau Bwrdeistrefol - darlun cymysg sydd yn gyfuniad o ffactorau gan gynnwys yr angen i wireddu arbedion. Pwysau hefyd ar gyllidebau staff glanhau strydoedd a glanhau toiledau cyhoeddus. Colledion incwm yn faterion yn cynnal tiroedd a thoiledau cyhoeddus. Yn dilyn gwaith diweddar yn yr Amlosgfa, o ganlyniad gwelwyd lleihad yn y rhagolygon incwm cysylltiedig.

Ymgynghoriaeth Gwynedd - rhagolygon o ragori ar yr incwm gan sefydliadau allanol megis cynghorau eraill a Llywodraeth Cymru yn y maes ffyrdd a pheirianeg ynghyd â swyddi gwag a throsiant staff.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST

Adran Amgylchedd	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	783	944	161		161	212
Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu	777	844	67		67	189
Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth						
Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth)	356	(18)	(374)		(374)	(547)
Parcio a Gorfodaeth Parcio	(2,623)	(2,417)	206		206	753
Cludiant Integredig	2,313	2,383	70		70	(68)
	46	(52)	(98)	0	(98)	138
Marchnadoedd	11	10	(1)		(1)	0
Cefn Gwlad a Mynediad	738	745	7		7	(7)
Gwarchod y Cyhoedd	1,938	1,880	(58)		(58)	(283)
Gwastraff	14,659	15,321	662		662	1,100
Defnydd o Gronfa Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer			0		0	(1,100)
Addasiad Cau Cyfrifon 2024/25			0		0	(149)
Cyfanswm Amgylchedd	18,952	19,692	740	0	740	100
<u>Derbyniad Incwm / Grant yn 2025/26 i'w roi mewn Cronfeydd</u>						
Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer		(187)	(187)	187	0	
Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu		(3,713)	(3,713)	3,713	0	
<u>Cyfanswm</u>	0	(3,900)	(3,900)	3,900	0	

Amgylchedd

Rheolaeth yr Adran - oediad mewn gwireddu gwerth £150k o gynlluniau arbedion ynghyd â gorwariant ar gostau cerbydau.

Gwasanaeth Cynllunio a Rheolaeth Adeiladu - mae diffyg incwm yn faterion yn Rheolaeth Datblygu a Pridiannau Tir, ond sydd yn cael ei leihau gan danwariant ar gostau staff.

Rhagwelir costau gwerth £1.5 miliwn yn ymwneud ag adeilad peryglus sef Gwesty Corbett Arms, Tywyn, sef adeilad rhestredig Gradd II, sydd wedi bod yn achos pryder i Gyngor Gwynedd a'r gymuned leol ers blynnyddoedd gan ei fod mewn cyflwr strwythurol peryglus ac sydd wedi golygu fod y Cyngor wedi gorfod gweithredu er mwyn amddiffyn a diogelu'r cyhoedd. Ni all yr Adran ymdopi gyda'r fath wariant yn ddi-rybudd o fewn eu cyllideb refeniw arferol ac felly bydd angen adroddiad ar wahân maes o law i ystyried pa opsiynau eraill sydd gennym i gyfarch y gost yma.

Gwasanaethau Gofal Stryd a Thrafnidiaeth

Rheolaeth Rhwydwaith (Trafnidiaeth) - rhagori ar incwm ffioedd gwaith stryd, swyddi gweigion a thanwariant ar nifer o benawdau'r gyllideb.

Parcio a Gorfodaeth Parcio - yn dilyn i ffioedd parcio gael eu codi yn Ebrill 2025, y rhagolygon incwm parcio yn well na'r diffyg o £826k a adroddwyd yn 2024/25, ond yn parhau i fod £319k yn is na'r targed. Tanwariant ar staff a chyllidebau eraill yn gwella'r sefyllfa.

Cludiant Integredig - nid yw'r grantiau a dderbynnir i'r maes yn cyfarch yr holl gostau. Rhagolygon o danwariant ar gostau staff a chyllidebau eraill yn lleihau'r gorwariant a adroddir.

Gwarchod y Cyhoedd - swyddi gwag a llai o wariant ar nifer o benawdau'r gyllideb gan gynnwys gwasanaethau a chyflenwadau. Rhagolygon o ragori ar incwm yn safonau masnach ond incwm i lawr ar gyfer y maes trwyddedu tacsis, trwyddedau a gwarchod yr amgylchedd.

Gwastraff - er bod cyllideb ychwanegol o £400k wedi ei dyrannu ar gyfer 2025/26 ymlaen, mae nifer o faterion yn gyfrifol am y gorwariant o £662k a ragwelir. Y gwaith o gyflwyno'r newidiadau i'r maes yn parhau ond gorwariant ar gasglu gwastraff ac ailgylchu, rhedeg y canolfannau ailgylchu ac ar y safleoedd trin a throsglwyddo gwastraff. Mae yna nifer o gynlluniau arbedion yn llithro o ganlyniad i heriau ail-strwythuro. Disgwylir lleihad yn y costau gwaredu gwastraff Parc Adfer sydd yn cynorthwyo'r sefyllfa.

Targed Ailgylchu 2024/25 - yn dilyn i Gyngor Gwynedd gyflawni cyfradd o 65.3% ar ailgylchu ar gyfer 2024/25 sydd islaw targed ailgylchu 70% Llywodraeth Cymru, golyga fod y Cyngor yn wynebu dirwy o £612k, sydd yn ddarostyngedig i asesiad yn erbyn gwahanol feini prawf gan y Llywodraeth. Credwn fod y risg o orfodi'r ddirwy arnom yn isel ac felly nid ydym wedi cynnwys y swm yma yn y tafluniad at ddiwedd y flwyddyn.

Adennill Enillion Cyfrannol Parc Adfer - Arbediad un-tro i'r holl gynghorau o enillion ail-ariannu Parc Adfer. Mae'r cyfraniad wedi ei roi mewn cronfa, gyda'r galwad cyntaf ohono i'w ddefnyddio i gyllido gorwariant yn y maes gwastraff.

Cyfrifoldeb Estynedig Cynhyrchwyr am ddeunydd pecynnu - derbyniad incwm newydd i gynghorau sydd yn deillio o ardoll ar ddeunyddiau pacio i gynhyrchwyr a mân-werthwyr, er mwyn hybu ailgylchu. Bydd rhaid defnyddio cyfran gyntaf yr incwm hwn ar gyfer cyfarch unrhyw ddiffyg gan y gwasanaeth gwastraff a'r gweddill yn cael ei roi mewn cronfa i'w flaenoriaethu.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST						
Adran Tai ac Eiddo	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rheolaeth	795	659	(136)		(136)	(35)
Gwasanaethau Tai						
Digartrefedd	6,795	7,258	463		463	(34)
Tai Sector Breifat	478	412	(66)		(66)	15
Eraill	426	327	(99)		(99)	(9)
	7,699	7,997	298	0	298	(28)
Gwasanaethau Eiddo						
Eiddo	3,882	3,876	(6)		(6)	41
Gofalu, Arlwy a Glanhau	13	24	11		11	19
	3,895	3,900	5	0	5	60
Addasiad Cau Cyrifon 2024/25			0		0	3
Cyfanswm Tai ac Eiddo	12,389	12,556	167	0	167	0

Tai ac Eiddo

Rheolaeth - tanwariant ar wasanaethau a chyflenwadau ac ar gostau staff.

Digartrefedd - y tueddiad o bwysau sylweddol ar y gwasanaeth llety argyfwng yn parhau, gyda rhagolygon fod gwariant ar y maes am fod yn £6.7 miliwn eleni, sydd yn cymharu â £6 miliwn y llynedd. Mae cyllideb ychwanegol o £3 miliwn wedi ei ddyrannu o bremiwm treth cyngor i lety argyfwng ynghyd â chyllideb un-tro ychwanegol a ddyrannwyd fel rhan o'r drefn bidiau i gynorthwyo gyda'r pwysau cynyddol. Gwelir cyfuniad o gostau uwch ar gyfer symud a storio eiddo personol aelwydydd sy'n derbyn llety argyfwng, cynnydd yn y nifer o unigolion sy'n cyflwyno'n ddigartref ac angen llety a chynnydd ym mhrys y noson ar gyfer llety argyfwng gan rai darparwyr.

Tai Sector Breifat - trosiant staff a thanwariant ar gyflenwadau a gwasanaethau.

Gwasanaethau Tai, Eraill - tanwariant ar gostau staff ac ar gyllidebau eiddo ynghyd â derbyniad grant.

Gwasanaethau Eiddo - tanwariant ar gostau staff ac ar gostau teithio ond pwysau ar y gyllideb gwasanaethau a chyflenwadau yn Eiddo tra fod diffyg incwm yn broblem yn Difa Pla.

Gofalu, Arlwyo a Glanhau - gorwariant ar gostau gwasanaethau a chyflenwadau a diffyg yn yr incwm.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST						
Adrannau Canolog	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol	2,937	2,916	(21)		(21)	0
Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth)	9,361	9,353	(8)		(8)	0
Gwasanaethau Corfforaethol	8,473	8,467	(6)		(6)	0
Cyfanswm Adrannau Canolog	20,771	20,736	(35)	0	(35)	0

Adrannau Canolog

Tîm Rheoli Corfforaethol a Chyfreithiol - rhagori ar incwm a throsiant staff mewn gwahanol feysydd yn gyfrifol am y tanwariant a ragwelir. Bydd costau un-tro amrywiol hefyd yn cael eu cyllido o fewn y tanwariant.

Cyllid (a Thechnoleg Gwybodaeth) - trosiant staff a denu incwm ychwanegol yn cynorthwyo'r adran i ymdopi efo'r cynnydd sylweddol yng nghostau prosesu incwm gan gwsmeriaid a thrigolion Gwynedd.

Gwasanaethau Corfforaethol - cyfuniad o resymau yn gyfrifol am y sefyllfa a ragwelir, ond yn bennaf tanwariant ar gostau staff a rhagori ar incwm. Mae'r rhagolygon diweddaraf yn awgrymu y bydd yr Argraffdy yn gorrario erbyn diwedd y flwyddyn.

CYLLIDEB REFENIW 2025/26 - ADOLYGIAD DIWEDD AWST						
Corfforaethol (Dim ond yn adlewyrchu y gwahaniaethau)	Amcan Cyllideb 2025/26	Amcan Sefyllfa 2025/26	Amcan Gor / (Tan) Wariant Gros 2025/26	Defnydd o Ffynonellau Eraill Neu Addasiadau Eraill a Argymhellir	Amcan Gor / (Tan) Wariant Addasedig 2025/26	Gor / (Tan) Wariant Net Sefyllfa Terfynol 2024/25
Maes:-	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Treth Cyngor	*	*	(1,986)	1,986	0	0
Gostyngiadau Treth Cyngor	*	*	258	(258)	0	0
Llogau	*	*	(104)	104	0	0
Darpariaeth Arbedion	*	*	0	0	0	0
Chwyddiant Tâl			(601)	601	0	0
Yswiriant Gwladol	*	*	(289)	289	0	0
Dileu Balansau Negyddol Cronfeydd Maes Gofal	*	*	576	(576)	0	0
Eraill	*	*	(1,611)	1,611	0	0
Cyfanswm Corfforaethol	*	*	(3,757)	3,757	0	0

Corfforaethol

Treth Cyngor - cynnyrch treth ychwanegol o ganlyniad i ragdybiaethau darbodus wrth osod cyllideb 2025/26. Yn dilyn y tueddiad a welwyd yn 2024/25 gyda chynnydd o 387 yn y nifer o ail gartrefi'r premiwm, bu cynnydd pellach o 79 hyd at ddiwedd Awst eleni. Ymhellach i hyn, hyd at ddiwedd Awst gwelwyd 347 eiddo yn trosglwyddo o drethi annomestig i dreth cyngor (692 yn 2024/25, 381 yn 2023/24). Ond, yn groes i'r darlun yma, bu i Swyddfa'r Prisiwr ganiatáu 81 eiddo i drosglwyddo o dreth cyngor i drethi annomestig (189 yn 2024/25, 193 yn 2023/24, 452 yn 2022/23). Yn 2025/26 mae £6 miliwn o bremiwm treth cyngor wedi ei neilltuo ar gyfer y Strategaeth Dai a £3 miliwn pellach ar gyfer y maes Digartrefedd.

Gostyngiadau Treth Cyngor - yn dilyn ymgyrch i dargedu grwpiau gwahanol i gynyddu niferoedd y ceisiadau, gwelwyd cynnydd yn y niferoedd sydd yn hawlio'r gostyngiad yng Ngwynedd dros y 12 mis diwethaf o'i gymharu â'r tueddiad mewn blynyddoedd blaenorol.

Llogau - rhagwelir y bydd llogau yn rhagori'r targed disgwylidig eleni.

Darpariaeth Arbedion - yn dilyn anallu rhai adrannau i wireddu arbedion mewn rhai meysydd, mae darpariaeth gorfforaethol wedi ei wneud fel ei fod ar gael i ddileu arbedion problemus a phontio gwireddu arbedion.

Chwyddiant Tâl - yn dilyn cadarnhad diweddar am setliad tâl 2025/26 athrawon a gweddill y gweithlu, y setliad yn is na'r hyn a ddarparwyd yn y gyllideb ynghyd â derbyniad grant tuag at dâl athrawon.

Yswiriant Gwladol - bu i Lywodraeth Cymru oedi ar gadarnhau eu cyfraniad tuag at gostau ychwanegol yswiriant gwladol cynghorau tan yr haf, derbyniodd y Cyngor grant oedd yn uwch na'r hyn a ddisgwyliwyd yn wreiddiol.

Dileu Balansau Negyddol Cronfeydd Maes Gofal - mae gwerth £576k o gronfeydd gorwariant wedi cronni gan yr Adran Oedolion, lechyd a Llesiant a'r Adran Plant a Theuluoedd dros y tair blynedd ariannol ddiwethaf, awgrymir eu bod yn cael eu dileu i ganiatau'r adrannau i roi sylw i'r heriau presennol.

Argymhellir fod £3.757 miliwn yn cael ei drosglwyddo i Gronfa Strategaeth Ariannol y Cyngor, gyda'i ddefnydd i'w ystyried cyn diwedd y flwyddyn ariannol bresennol.

Yn dilyn ymarferiad adolygiad o'r cronfeydd a fanylir yn **Atodiad 3**, fod cronfeydd gorwariant yr:

- Adran Oedolion, lechyd a Llesiant sydd werth £300k

- Adran Plant a Theuluoedd gwerth £276k

felly cyfanswm o £576k yn cael eu dileu i ganiatau i'r adrannau ganolbwyntio ar heriau 2025/26.